

Cine "face" cursul de schimb al leului?

Conf. univ. dr. Agnes Nagy

Membru al CA al BNR

Oradea, 3 decembrie 2013

Sumar

- Formarea cursului de schimb al leului
- Probleme semantice
- BNR și cursul de schimb al leului
- Piața valutară globală
- Concluzii

Formarea cursului de schimb al leului: ce este cursul de schimb?

Cursul de schimb al leului reprezintă "cantitatea" dintr-o altă monedă care poate fi cumpărată la un moment dat cu 1 leu

1 leu

1 covrig

1 leu

1 cafea

1 leu

0,23 euro

Formarea cursului de schimb al leului: ce este piața valutară?

- Ca orice alt preț, cursul de schimb al leului se formează pe o piață
- Cursul de schimb al leului este prețul unor alte monede exprimate în lei
- Monede, valute, curs de schimb, curs valutar, piața valutară

Formarea cursului de schimb al leului: cererea de valută

- Piața valutară din România este locul de întâlnire al cererii de valută contra lei cu oferta de valută contra lei
- Cererea de valută contra lei este formată de acele instituții publice, companii private și persoane fizice care au nevoie de moneda altor state și sunt dispuse să renunțe la o cantitate de lei pe care o dețin, la un anumit curs de schimb
- Turiștii români care își petrec vacanța în străinătate, firmele românești care cumpără din străinătate marfă pe care o vând în România, companiile de stat care cumpără bunuri (ex. gaze naturale) sau servicii (ex. Consultanță) pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor publice, Trezoreria Statului atunci când rambursează datoria publică externă

Formarea cursului de schimb al leului: oferta de valută

- Piața valutară din România este locul de întâlnire al cererii de valută contra lei cu oferta de valută contra lei
- Oferta de valută contra lei este formată de acele organizații publice sau private și persoane fizice care au nevoie de lei și sunt dispuse să renunțe la o cantitate din moneda altor state pe care o dețin, la un anumit curs de schimb
- Turiștii străini care își petrec vacanța în România, firmele românești care vând în străinătate marfă din România, companiile de stat care au încasări în valută (ex. Fonduri europene) și trebuie să facă plăți în lei, Trezoreria Statului atunci când face plăți în lei din împrumuturile angajate în străinătate

Formarea cursului de schimb al leului: piața valutară interbancară

- Cele mai multe tranzacții valutare au loc pe piața interbancară, unde participă băncile comerciale din România și BNR
- Tranzacțiile valutare de pe piața valutară interbancară se referă la perechea de monede euro – leu, pentru că euro este moneda de referință pentru BNR
- Cursul de schimb de pe piața valutară interbancară reprezintă prețul LA UN MOMENT DAT al 1 euro exprimat în lei, și care este rezultatul cererii și ofertei (cursul fluctuează permanent-volatilitatea cursului)

Formarea cursului de schimb al leului: piața valutară interbancară - exemplu

	Ora: 09:00:00		Curs		Ora: 09:00:01		Curs
	Cumpără	Vinde	<u>4,3529</u>		Cumpără	Vinde	4,3532
Banca 1	4,3533	4,3540		Banca 1			
Banca 2	4,3530	4,3532		Banca 2			
BNR	4,3529	4,3529		BNR			

Formarea cursului de schimb al leului: "cursul de referință BNR "

- Cursul pieței valutare interbancare de la ora 13:00 este comunicat de către BNR(poza la prânz)
- BNR Nu calculează acest curs; BNR Nu îl formează, BNR Nu îl face
- Acest curs este folosit ca element de referință în tranzacții până în următoarea zi lucrătoare, la ora 13:00

Probleme semantice:

aprecierea și deprecierea leului

- Creșterea valorii de cumpărare a leului în raport cu euro (sau orice altă monedă) datorită mișcării cursului de schimb se numește **apreciere**
- Scăderea valorii de cumpărare a leului în raport cu euro (sau orice altă monedă) datorită mișcării cursului de schimb se numește **depreciere**
- Utilizarea unor termeni ca de exemplu „leul a crescut” dă naștere confuziilor pentru că o creștere a valorii nominale a leului indică în fapt o scădere a puterii de cumpărare.

Probleme semantice: deprecierea și devalorizarea leului

- Scăderea valorii de cumpărare a leului în raport cu euro (sau *orice* altă monedă) *datorită mișcării cursului de schimb* se numește depreciere
- Scăderea valorii de cumpărare a leului în raport cu euro (*numai* cu această monedă, pentru că ea este moneda de referință), *numai datorită unei decizii a autorităților publice (BNR)* se numește devalorizare
- Deprecierea se transmite într-o anumită măsură și treptat spre cele prețuri din economie.
Devalorizarea se transmite total și dintr-o dată spre toate prețurile din economie

Probleme semantice: monedă convertibilă – monedă de rezervă internațională

- **Monedele convertibile** sunt cele care pot fi liber tranzacționate oriunde în lume, pentru că nu există bariere la tranzacțiile comerciale (cu bunuri și servicii), sau la cele financiare (cu capital financiar) (ex. leu, euro, leva, coroana norvegiană, etc.)
- **Monedele de rezervă internațională** sunt cele care sunt liber tranzacționabile și care sunt incluse în rezervele valutare ale băncilor centrale (euro, dolar SUA, yen japonez, franc elvețian, liră sterlină.)

BNR și cursul de schimb al leului:

Funcțiile BNR

- Elaborarea și implementarea politicii monetare
- Emisiunea numerarului
- Administrarea rezervelor internaționale
- Supravegherea sistemului bancar

Obiectivul fundamental al BNR: asigurarea stabilității prețurilor

BNR și cursul de schimb al leului: Elaborare și implementarea politicii monetare

- **Ce face BNR?** BNR este creditor de ultimă instanță pentru sistemul bancar și asigură funcționarea pieței monetare interbancare, prin controlul lichidității
- **Cum face BNR?** BNR este actor pe piața monetară și pe piața valutară

BNR și cursul de schimb al leului: intervențiile BNR pe piața valutară

- BNR nu țintește cursul de schimb
- Cursul de schimb determinat de piața valutară reflectă condițiile pieței
- BNR intervine pe piața valutară pentru a diminua volatilitatea excesivă (fluctuații ample ale cursului de schimb în decursul unei perioade scurte de timp)- ”**flotare controlată**”

BNR și cursul de schimb al leului: Administrarea rezervelor internaționale

- Rezervele valutare sunt alcătuite din aurul monetar (lingouri certificate) și valute de rezervă internaționale
- Rezervele valutare reprezintă o parte din activul bilanțului băncii centrale și sunt o contrapartidă a emisiunii monetare și a numerarului aflat în circulație
- Volumul rezervelor internaționale influențează politica monetară

BNR și cursul de schimb al leului: Administrarea rezervelor internaționale

- Sursele de formare a rezervelor valutare:
 - Sume cumpărate de BNR de la Ministerul de Finanțe provenind din împrumuturi externe în valută
 - Cumpărări de valută de pe piața valutară interbancară din România
 - Dobânzi în valută rezultate din operațiuni specifice de fructificare a rezervelor valutare

BNR și cursul de schimb al leului: Administrarea rezervelor internaționale

- Utilizarea rezervelor valutare
 - Rambursarea împrumuturilor externe
 - Participații în devize ale statului român la organismele internaționale
 - Vânzări de valută pe piața valutară interbancară
 - Plata comisioanelor aferente operațiunilor de administrare a rezervelor internaționale

Piața valutară globală: caracteristici

- Funcționare 24 de ore, exceptând sfârșitul săptămânii
- Volum mare: aproximativ 5000 de miliarde de dolari
- Cea mai tranzacționată pereche de monede este dolar-euro

Piața valutară globală: tipuri de tranzacții valutare

- **Spot (la vedere)**: vânzări și cumpărări de valute care trebuie livrate în 48 de ore
- **La termen**: vânzări și cumpărări de valute care se încheie la cursul existent, dar se finalizează cu privire la livrare și respectiv plată la o dată viitoare, convenită

Piața valutară globală: platforme de tranzacționare

- Oricine poate tranzacționa perechi de valute pe site-urile specializate, la început prin intermediul unui cont demonstrativ
- Sunt necesare cunoștințe din diferite domenii: IT, matematică, economie, psihologie

Piața valutară globală: ce face un jucător?

- Cumpără sau vinde anumite perechi de valute
- El are obligatoriu o proiecție cu privire la evoluția viitoare a perechii de monede pe care o tranzacționează
- Proiecția lui este construită pe baza datelor macroeconomice și pe baza mișcărilor din piață, utilizând tehnicile de analiză specifice

Piața valutară globală: Tehnica Ichimoku Kinko Hyo de analiză a echilibrului cursului valutar (EUR-USD)

Sursa: Bloomberg

Piața valutară globală: principii de bază

- Tranzacțiile cu valute presupun riscuri și pierderi materiale
- Tranzacțiile cu valute presupun cunoștințe de tehnici de analiză, economie, matematică, psihologie
- Tranzacțiile cu valute presupun întotdeauna existența unei strategii de vânzare/cumpărare

Concluzii

- BNR NU face cursul de schimb al leului
- Piața valutară este o piață ca oricare alta, dar implică riscuri mai mari-importanța acoperirii riscurilor valutare prin utilizare de instrumente financiare de protecție împotriva riscului valutar.
- Fascinația pentru piața valutară vine și din aplicarea cunoștințelor din mai multe domenii de cunoaștere